

Pohjois-Kymenlaaksossa sijaitsevan

Verlan seudun kyläsuunnitelma 2013

Verlan seudun kyläyhdistys ry. on tehnyt kyläsuunnitelman vuonna 2005 Bircaterra ky:n tukimateriaalin avulla. Työskentelyä on ohjannut Leena Borg ja hanketta on rahoittanut Pohjois-Kymen Kasvu ry. Suunnitelma on päivitetty sen jälkeen joka vuosi.

1. Suunnitelman tarve

Kyläsuunnitelmaa tarvitaan ohjaamaan kylän tulevaa kehittämistä. Se on kyläläisten oma julkilausuma siitä, missä nyt ollaan ja mihin halutaan mennä, ja se on tehty kyläläisiltä kyläkyselyn ja kyläkokouksien avulla saatujen tietojen perusteella. Kyläsuunnitelman avulla kylä voi neuvotella kunnan ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa eri toimenpiteiden tarpeellisuudesta ja toteuttamisesta. Esimerkiksi Kouvolan vaikuttajille on tehty vuonna 2010 kyläesite kyläsuunnitelman pohjalta. Lisäksi esimerkiksi EU-rahoituskanavat vaativat rahoitushakemuksen liitteeksi kyläsuunnitelman, joka on tehty kyläläisten yhteistyönä.

Kyläsuunnitelmaa päivitetään vuosittain kyläyhdistyksen vuosikokouksen yhteydessä, joten kaikki kyläläiset voivat myös jatkossa olla mukana tekemässä sitä. Kyläsuunnitelma on luettavissa verkossa Verlan kylän sivuilla. Suunnitelmasta tiedotetaan seudun vakituisille ja vapaa-ajan asukkaille ja muille toimijoille mm. sähköpostilistan kautta.

2. Toteutetut toimenpiteet ja muutokset tilanteessa vuosien 2005-2012 aikana sekä tavoitteet tulevalle:

Vuoden 2010 alusta Kouvolan kunta <http://www.kouvola.fi/> on käsittänyt entiset Jaalan, Valkealan, Kouvolan, Kuusankosken, Anjalankosken ja Elimäen kunnat. Verlan seudun kannalta tämä tarkoittaa, että kahden kunnan sijasta aluetta hallinnoi vain yksi kunta, joka huolehtii kunnallistekniikasta, jätehuollosta, palveluista ym. Kylille on perustettu yhteinen neuvottelukunta, johon myös Verlan seudun edustaja osallistuu.

Uudessa suurkunnassa kylätoiminnasta vastaa maaseutupalvelut <http://www.kouvola.fi/index/aikuisvaestolle/maaseutupalvelut.html> Lisäksi Jaalassa perustettiin oma kotiseutusäätiö <http://www.jaala.eu/> kehittämään ja turvaamaan entisen Jaalan kunnan alueen toimintaa. Jaalalla, Elimäellä ja Valkealalla on myös yhteinen JEV-säätiö <http://www.jev.fi/> maaseudun kehittämistä varten. Verlan seutu toimii edelleen yhteistyössä myös Valkealan kylät ry:n, Kymenlaakson Kylät ry:n ja Pohjois-Kymen Kasvu ry:n kanssa.

Asuminen ja yhdyskuntatekniikka:

Verlan seudulla toimii oma tonttiasiamies. Tonttiasiamiesten yhteystiedot löytyvät esimerkiksi osoitteesta <http://www.valkealankylat.fi/Tonttiasiamiehet>

Osuuskunta Kymijoen Kyläkuitu <http://www.kylakuitu.fi> edistää valokuituverkon luomista alueelle. Tavoitteena on tietoliikennetyhteyksien parantaminen valtion Laajakaista Kaikille 2015 hankkeen tavoitteiden mukaisesti.

Verlan kylän keskustassa on tehty vesi- ja viemäritöitä, jotta kiinteistöt voivat helpommin liittyä kunnalliseen verkkoon. Kylälle tarvitaan vielä vesipiste veden hakuun niille talouksille, joilla ei ole kunnallista vettä, hyvää kaivoa tai joiden kaivo kuivuu syksyllä. Vesipiste voisi olla samalla kohtaamispaikka. Mattojenpesupaikka vesiviemärointeineen on myös tarpeen. Nämä kaksi on tarkoitus yhdistää samaan paikkaan. Asia on esitetty Kouvolan kunnalle, mutta se on vuosi vuodelta lykkääntynyt.

Pyörylän ja Pahasaaren alueiden vesihuoltoa varten on perustettu Lintukymmin vesihuolto-osuuskunta <http://lintukymminvesi.nettisivu.org/>

Nisuksen talouksien tarve, halukkuus ja mahdollisuudet liittyä kunnallistekniikkaan tai perustaa vesiosuuskunta tulee selvittää.

Yhdyskuntatekniikan ja asumisen osalta suotavaa olisi lisäksi tievalaistuksen lisääminen ja parantaminen maisemaan sopivalla tavalla ja sekä vakituisten että vapaa-ajan asukkaiden tarpeiden huomioiminen. Veneenlaskupaikkaa tulee parantaa ja kylän asioimislaituri uusia. Laituriasiaa on esitetty myös Kouvolan kunnalle. Väliaikaisesti laituria on kohennettu talkoovoimin.

Verlan osayleiskaavaa ollaan muuttamassa ja laajentamassa <http://www.kouvola.fi/index/aikuisvaestolle/asuminenjaymparisto/kaavoitus/yleiskaavoitus/vi-reillaolevatyleiskaavat/verlanosayleiskaavanmuutos.html> Taustalla on mm. Kaakkois-Suomen tiepiirin tekemä Verlan tieympäristön kohentamisen tarveselvitys, jossa tutkittiin mm. mahdollisuutta muuttaa tehdasmuseon turistiliikenne kulkemaan kylään Valkealan puolelta ja siirtää pysäköintialue samoin Jaalan puolelta Valkealan puolelle nk. Lipun notkoon. Uudistuksen yhteydessä on huomioitava kylän maisema, asiointiliikenteen tarvitsemat pysäköintipaikat, liikenneturvallisuus, veneliikenteen tarpeet sekä kesätorin sijainti.

Verlan kylä osallistui kesällä 2007 kyselyyn maaseudun turvallisuudesta ja siten seudun turvallisuussuunnitelman kehittämiseen. Maaseudun erityisluonteeseen turvallisuusasioissa (esim. liikenne, hälytysajoneuvojen nopean paikalle tulon edellytykset jne.) tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Palvelut:

Verlan kyläkauppa on lopettanut toimintansa näiltä näkymin syksyllä 2010. Kylälle olisi erittäin tärkeää, että yritykselle löytyisi jatkaja edes kesäajoiksi.

Samoin säännöllinen ravintolatoiminta puuttuu Verlasta. Museokauden aikana matkailijoita ja kyläläisiä palvelee Makasiinikahvila <http://www.verla.fi/fi/palvelut/kahvila> , josta on saanut kahvin lisäksi myös lounasta. Entisessä osuuskaupan talossa on viimeksi toiminut kesällä 2012 Verlan Kievari. Mm. ravintolan pitsat ovat olleet hyvin suosittuja ja toiminnan jatkuminen olisi edelleen suotavaa.

Verlan tehdasmuseo <http://www.verla.fi/fi/etusivu> ja ruukkikylän yrittäjät <http://www.verla.fi/fi/palvelut/ruukkikylanpuodit> ovat jatkaneet toimintaansa. Yhdistykset ja yritykset ovat jatkaneet yhteistyötä esim. Verla-päivän merkeissä. Verlan seudulla toimii myös muita yrityksiä kuten Lampila Golf <http://www.lampilagolf.fi/> , Viiniverla Oy <http://www.viiniverla.fi/> sekä Verlan Saha, joiden toiminta virkistää seutua.

Uuden Kouvolan kunnan tulee taata kunnallisten palvelujen saanti myös Verlan seudulla. Kun useat palvelut ovat kilometrien päässä, tarvitaan myös kuljetuksia ja/tai julkisia liikenneyhteyksiä niiden äärelle. Kesinä 2010 ja 2011 Verlaan ja Verlasta onkin päässyt joka arkipäivä julkisella liikenteellä. Kouluvuoden aikana matkustajat ovat voineet käyttää koulubusseja ja säännöllisiä bussivuoroja on ollut tämän lisäksi talvella 2011-2012 kahdesti viikossa.

Hyötis -jätteiden kierrätyspiste on Verlan sahan tienhaarassa.

Matkailu:

Maailmanperintökohde Verlan <http://www.verla.fi> johtajaksi on nimitetty Ville Majuri vuonna 2012 sekä vakituiseksi museopalvelupäälliköksi Heli Piepponen vuonna 2010. Lisäksi museo on laajentanut toimintaansa museoamanuenssi Jaana Rannanpään työpanoksen avulla. Kesäksi 2013 museo aikoo valmistaa työläiskotinäyttelyn nk. Lipun torpassa. Näyttelyn oheismateriaaliksi Verlan seudun kyläyhdistys on painanut ”Elämää ja asumista Verlassa” -kirjasen.

Yhteistyö maailmanperintökohteen kanssa on jatkunut ja laajentunut mm. yhteisten tapahtumien ja Seuratalon merkeissä. Verlan kyläläisille kaivataan kuitenkin edustusta tai vähintään puhe- ja läsnäolo-oikeutta myös maailmanperintökohteen hoitokuntaan. Hoitokunnan toivotaan myös lisäävän tiedotusta jäsenistään, toiminnastaan ja tavoitteistaan esimerkiksi museon verkkosivujen ja esitteiden kautta.

Verlan lomakylä <http://www.verla.fi/fi/palvelut/majoitusverlanmokit> toimii nykyisin Verlan tehdasmuseon alaisuudessa. Lomakylän toiminta on Verlan seudulle tärkeää ja sen toivotaan jatkuvan monipuolisesti sekä kehittyvän ympärivuotiseen suuntaan.

Talvikauden tapahtumana aloitti onnistuneesti Verlan laskiainen eri tahojen yhteistyönä helmikuussa 2010. Vuonna 2012 kyläyhdistys ja Werlan Kiri järjestävät Talviriehan. Jouluna 2011 Verlan kyläyhdistys laajensi perinteisiä joulumyyjäisiä yhteistyönä useiden muiden yhdistyksen kanssa joulumarkkinatapahtuman suuntaan. Selänpään kyläyhdistyksen kanssa on kevättalvesta 2009 lähtien järjestetty yhteinen kylmän veden / avantosauna paikallisille ihmisille lomakylän saunalla syksystä kevääseen.

Kouvolan kaupunki on tapahtumanjärjestäjänä tuonut kylään uuden tapahtuman elokuun alkuun, kun vuodesta 2009 lähtien on järjestetty kaksipäiväinen Verlan aika -tapahtuma.

Kalliomaalausten saavutettavuus on parantunut. Katselupaikalle on saatu hyvät kaiteet, jotta sitä voidaan turvallisesti käyttää ja jotta yhteinen kulttuuriperintö on kaikkien nautittavissa.

Verlan seudun kyläyhdistys ry:n Verlan seudun opas on luettavissa verkossa osoitteessa <http://www.valkealankylat.fi/vakylat/verla/Verlan%20opas.pdf> Opasta olisi kuitenkin syytä päivittää ja ottaa siitä samalla uusia painos. Verlan seudun kyläyhdistyksen alueen nähtävyyksille on saatu myös tienviittoja ja seutu osallistuu Kyläkultuurikartta-hankkeeseen.

Ulkoilu ja liikunta:

Verlan seudun kyläyhdistys ry, Werlan Kiri ry. ja Jaalan Jaloiset ry. ovat kunnostaneet ulkoilurannan Koulunlahdelle Levonkallion juurelle ja Verlan seudun kyläyhdistys on lunastanut alueen tontin kunnalta omakseen vuonna 2008. Ranta on ristitty Levonrannaksi ja se toimii uimarantana, melontasatamana ja kyläläisten venerantana. Rannassa on grillikatos ja sinne on valmistunut kesällä 2012 huoltorakennus, jossa on puuliiteri, kompostikäymälä sekä varastotila. Levonrannan läheisyyteen tarvitaan myös pysäköintitilaa. Selänpään kyläyhdistys on kunnostanut Saanjärven Torpanlahdelle uimarannan.

Jaalan Jaloiset on kunnostanut kesällä 2012 lisäksi kaksi levähdyspaikkaa melojille Verlan yläpuoliseen vesistöön Suolajärven Nuumaniemeen ja Niskajärven Mutiansaareen

<http://www.suomenlatu.org/jaalanjaloiset/?sivu=p> Levähdyspaikoilla on grilli, pöytä, laitur ja kompostikäymälä.

Melontareittejä tulee edelleen kehittää ja vanhaa reitistöä tehdä tunnetuksi tekemällä reittikarttoja, merkitsemällä rantautumispaikat ja kunnostamalla koskien ohituspolut (mm. reitti Lintukymi – Verla – Suolajärvi - Jukajärvi - Jaalan mylly – Lintukymi). Verlan keskustassa olisi käyttöä kanootinkuljetuskärrylle, jolle tarvitaan säilytyspaikka. Kunnan uimahalliretkikuljetusten on pyydetty hakevan kyläläisiä myös Verlasta.

Kokkokallion lenkki on raivattu luontopolkua varten. Reitti maantieltä hiidenkirnulle on merkitty. Pajulahdenniemeen on rakennettu portaat ja Pyörylän maitokoppi on kunnostettu.

Repovedelta on merkitty patikkareitti Verlaan. Reittiä tulisi kehittää eteenpäin ”polkumaisemmaksi”, jolloin siitä tulee kutsuvampi. Kouvola Innovation onkin valmistelemassa maastopyöräilyyn ja kävelyyn sopivaa reittiä ja lisätietoja siitä saa Kouvola Innovationilta paivi.tommola@kinno.fi Veneily-yhteys Repovedelta Verlaan avaisi myös uusia mahdollisuuksia seudulle.

Pyörylänmäelle on raivattu polku ja lisää ulkoilureittejä etsitään. Sopiva reitti kulkisi Levonrannasta Jaalan myllylle. Reitistä voisi olla liityntäpolkuja Verlan keskusta, Sonnanjärvelle, Nisukseen, Pyörylään sekä Pahasaareen. Talvisin reitti toimisi latupohjana. Retkireiteistä ja latupohjista tarvitaan sopimukset maanomistajien kanssa. Reittien ylläpidosta, kuten merkintöjen huollosta ja pienraivauksesta sekä latujen teosta tulee tehdä selkeät sopimukset ja vastuunjako.

Yhdistys- ja yhteistoiminta:

Alueen toimijoiden yhteistyötä sekä keskinäistä tiedonkulkua tulee kehittää edelleen. Verlan kyläläisille tarvitaan edustus tai vähintään yhteys myös Verlan maailmanperintökohteen hoitokuntaan. Alueen aktiivisimpien toimijoiden kuten maailmanperintökohteen toimijoiden kanssa pidetään edelleen myös omia tapaamisia esim. seuratalon käyttöön liittyen sekä yhteisten tapahtumien suunnittelun yhteydessä.

Seuratalon kunnostamishanke on saatu päätökseen vuoden 2011 lopussa. Verlan maailmanperintökohteen kanssa on tehty talon pitkäaikainen käyttösopimus. Seuratalon kunnostaminen on tärkeää kylän yhdistyselämälle. Kyläkonttoorista Werlan kyläkaupan rakennuksen yläkerrassa luovuttiin vuoden 2012 alusta. Seuratalon toimintaa on kehitetty monipuolisemmaksi: tarjolla on ollut liikuntaa, perinnepiiri, kursseja sekä elokuvia ja muita tapahtumia, jota ovat olleet hyvin tervetulleita.

Ulkopuoliset ja yksityiset tahot voivat vuokrata Seurataloa tehdasmuseon asiakaspalvelun kautta p. 020452170 <http://www.verla.fi/fi/palvelut/seuratalo> Seuratalon asioista vastaa talotoimikunta, jonka muodostavat maailmanperintökohteen, Verlan seudun kyläyhdistyksen sekä Werlan Kirin edustajat.

Verlan kesätori on toiminut kesinä 2011-2012 entisen kyläkaupan tiloissa. Nk. Raamiriin tanssilattia on purettu ja saharakennus on palautettu museokäyttöön. Niin kauan kuin pysäköintipaikka ja muut keskeiset toiminnot sijaitsevat entisellä Jaalan puolella, ei seuratalo tarjoa houkuttelevaa toripaikkaa.

Kylällä järjestetään lukuisia tapahtumia vuoden aikana. Suurimmat tapahtumat sijoittuvat kesäaikaan, jolloin kylä on vilkkaimmillaan ja ne ovat yleensä avoimia myös nk. suurelle yleisölle (esim. Verla laulaa ja soi, Verla-päivä, Verlan aika), mutta myös seudun kyläläisten ja seudun vapaa-ajan asukkaiden omia tapahtumia (esim. verlalaisten juttutupa, makkaranpaistoa, lettukestejä, retkiä ym.) tarvitaan. Tapahtumien järjestämisessä kannattaa huomioida myös muut alueen kylät kuin Verla.

Verlan kummikylän Suomenlinnan <http://www.suomenlinna.fi/> kanssa on viritetty uudelleen yhteyksiä. Keväällä 2008 suomenlinalaiset olivat retkellä Verlassa ja syksyllä 2009 toteutettiin retki Verlasta Suomenlinnaan. Linnoituksen laulajat konsertoivat seuratalolla syksyllä 2011. Keväällä 2012 Verlan seudun kyläyhdistys järjesti matkan Italian Verlaan, joka sijaitsee Giovon kunnassa <http://www.comune.giovo.tn.it/> ja josta toivottavasti ennen pitkää saadaan myös vastavierailu Suomeen.

Tiedottaminen:

Kaikilta seudun toimijoilta ja taustavaikuttajilta (mm. kunta, yhdistykset, yrittäjät, Verlan maailmanperintökohde, Museovirasto ym.) odotetaan aktiivista tiedottamista.

Seudulla luettavia lehtiä ovat mm. Kouvolan Sanomat, Kotiseutulehti Jaalalainen, Valkealan Sanomat, Iitinseutu, Pk-lehti ja Vartti Kouvola. Kymenlaakson radio kertoo myös alueen asioista. Kerran vuodessa ilmestyvästä Jaala Tänään -lehdestä löytyvät helposti Jaalan palvelut ja muut tärkeät tiedot.

Seudulla on lukuisia ilmoitustauluja: Nisuksessa (2 kpl), Talasniementiellä, Verlassa, Pyörylässä, Pyörylän/Verlan tienhaarassa, Jaalan myllyllä. Pahasaarella, Palojärvellä, Lammin sillalla, Jukajärventien risteyksessä ja Leponiemen tien haarassa.

Verlan seudun sähköpostilistalla voivat ilmoittaa tapahtumistaan seudun yhdistysten lisäksi myös yrittäjät ja muut toimijat. Listalle voi liittyä lähettämällä postia osoitteeseen verlanseudunkylayhdistys-owner@yahoo.com

Verlan kylän internet-sivut löytyvät Valkealan kylien sivustolta osoitteesta <http://www.valkealankylat.fi/Verla.php> Kouvolan kunnalla. Sivuja ollaan päivittämässä Kymenlaakson Kylien kyläportaali-hankkeen kautta. Verlan maailmanperintökohteella ja lukuisilla seudun yrittäjillä on myös omat verkkosivunsa. Tapahtumatiedotusta löytyy myös Kouvolan kaupungin sivuilta, Pohjois-Kymen Kasvun tiedotteista, Valkealan kylien sivuilta sekä Jaalan infosivuilta.

3. Kylän kehittämistavoitteet ja toimenpiteet 2013

Kylän tärkeimmät kehittämistavoitteet	Toimenpiteet
1. Väestö ja asuminen - asukkaiden viihtyvyys ja seudun houkuttelevuuden esiin tuominen	1. Väestö ja asuminen - mukavat tapahtumat, naapuriapu, hyvä tiedottaminen - tavoitteena osallisuus Verlan maailmanperintökohteen hoitokuntaan - osallistuminen ja kuulluksi tuleminen tehokkaan tiedottamisen ja eri tahojen

2. Elinkeinot ja palvelut - palvelujen säilyttäminen kylässä: kauppa ja ravintolat - kunnan palvelujen säilyminen ja asiointi oman kylän ulkopuolella: julkisen liikenteen ja asiointiliikenteen säilyminen - Verlan lomakylän ja maailmanperintökohteen monipuolinen toiminta 3.Yhdyskuntatekniikka - liikenneturvallisuuden kehittäminen - katuvalaistusta lisää sekä vesihuollon (esim. vesipiste) kehittäminen ja matonpesupaikan tarve 4. Ympäristö ja ulkoilu - kylämaiseman kehittäminen - ulkoilu- ja liikuntamahdollisuuksien kehittäminen - veneilyreitti Repovedeltä Verlaan 5. Yhdistys- ja yhteistoiminta -tiedottamisen kehittäminen ja yhteistyön lisääminen eri tahojen välillä	kuten kylien neuvottelukunnan kautta - tonttiasiamies 2. Elinkeinot ja palvelut -toiminnan tukeminen, uusien yrittäjien etsiminen - asian ajaminen kunnassa, asioimislaiturin uusiminen - yhteys UPM-Kymmeneen, toiminnan tukeminen ja yhteistyö 3. Yhdyskuntatekniikka - Verlan tieympäristön kohentamisen tarveselvitys ja kaavamuutos - kevyen liikenteen huomioiminen -yhteydet kuntaan, matonpesupaikan suunnittelu käynnistetty - selvitetään Nisuksen talouksien halukkuus ja mahdollisuudet liittyä kunnalliseen vesi- ja viemärijärjestelmään tai perustaa vesiosuuskunta 4. Ympäristö ja ulkoilu - Verlassa tieympäristön kohentamisen tarveselvitys ratkaisee esim. pysäköinti-alueen ongelman - sopimukset maanomistajien kanssa, ylläpitosopimukset, yhteydet kuntaan, Jaalan Jaloisiin ja Kouvola Innovationiin - Sotakivelle viitta ja Rajakiven ympäristön raivaus - yhteistyö lomakylän kanssa - yhteistyö asian ajamisessa 5. Yhdistys- ja yhteistoiminta - yhteiset tapaamiset Verlan seudun eri toimijoiden välillä - kyläläisten edustus Verlan maailmanperintökohteen hoitokuntaan - sähköpostin ja internetin tehokas hyödyntäminen - ilmoitustaulujen huolto kaikissa kylissä - Jaala tänään –lehden ja paikallislehtien hyödyntäminen
--	---

- yhteenkuuluvuuden tunteen säilyttäminen ja lisääminen	- vakinaisten ja kesäasukkaiden tapaamiset ja kylän omat tapahtumat kaikille avoimien tapahtumien rinnalla - kesätori
- kokoontumispaikat	- Seuratalon toiminnan kehittäminen - kesätorille sopiva paikka - muiden tapahtumapaikkojen hyödyntäminen esim. Levonranta

4. Yhteystiedot

Kyläsuunnitelmaan liittyvissä asioissa voi ottaa yhteyttä Verlan seudun kyläyhdistyksen johtokuntaan. Kulloistenkin toimijoiden yhteystiedot löytyvät esim. kylän internetsivuilta <http://valkealankylat.fi/Verla.php> sekä ilmoitustauluilta ja Jaala tänään -lehestä. Sähköpostitse voit ottaa yhteyttä myös lähettämällä postia osoitteeseen verlanseudunkylayhdistys-owner@yahogroups.com.